

Kontaktperson

Stig Gustavsson

Gatuavdelningen

Centrala distriktet

Telefon: 08-508 262 12

stig.gustavsson@tk.stockholm.se

Till

Trafiknämnden 2005-11-29

Gamla Stan, utvärdering av gågatuföreskrift.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner trafikkontorets redovisning.
2. Trafiknämnden beslutar att förändra gågatuzonen enligt kontorets förslag.

Per Aronson

Göran Gahm

Per Magnus

Sammanfattning

I maj 2004 genomfördes föreskriften "Gågata" i Gamla Stan. 2004-10-12 gav gatu- och fastighetsnämnden gatu- och fastighetskontoret i uppdrag att göra en utvärdering av föreskriften och följa upp efterlevnaden av bestämmelsen.

Trafikkontoret kan konstatera att det finns många brister i efterlevnaden beroende dels på bristande övervakning från polisens sida och dels på svårtolkade trafikregler. Inom gågatuzonen finns sedan tidigare en zon med förbud mot motorfordonstrafik mellan kl 11 och 06 vilket kan göra trafikanterna förvirrade.

Kontoret föreslår att en enhetlig zon med gågatubestämmelse och förbud mot motorfordonstrafik mellan kl 11 och 06. I denna zon skulle då också Stora och Lilla Nygatan ingå vilket medför att ca 60 parkeringsplatser tas

bort från dessa gator. Det kommer avsevärt att förbättra efterlevnaden av gågatubestämmelsen.

Undantaget för taxibilar att trafikera hela dygnet ersätts med ett undantag för trafik för transport av rörelsehindrad.

Bakgrund

I maj 2004 infördes trafikföreskriften "Gågata" i Gamla Stan enlighet med beslut i gatu- och fastighetsnämnden 2003-08-19. I en skrivelse till gatu- och fastighetsnämnden 2004-06-15 ansåg Anna Wersäll (m) att beslutet måste upphävas. I tjänsteutlåtande till nämnden 2004-10-12, föreslog gatu- och fastighetskontoret att gågatuföreskriften skulle bibehållas. Nämnden beslutade dels att godkänna kontorets förslag till beslut och dels att uppdra åt kontoret att genomföra en utvärdering av gågatuföreskriften i Gamla Stan och följa upp efterlevnaden av bestämmelsen. Därutöver anförde nämnden följande: "Kontoret bör genomföra en utvärdering av gågatuföreskriften i Gamla Stan och följa upp efterlevnaden av bestämmelsen. Vi anser också att skyltningen bör förbättras och välkomnar den informationskampanj kontoret avser att gå ut med."

Såväl nämnden som kontoret har fått in många synpunkter på att trafikbestämmelsen i Gamla Stan respekteras dåligt. Bl a har Föräldrarnas Trafikgrupp, Agenda 21-gruppen samt Stora Nygatans företagarförening gemensamt skrivit till nämnden 2004-12-04 och påtalat flera brister. Vid ett möte i Gamla Stan 2005-09-26 med representanter för dels dessa grupper och dels för nämnden och kontoret diskuterades dessa brister.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret vidhåller att föreskriften "Gågata" väl överensstämmer med de trafikförutsättningar som finns i Gamla Stan och skall finnas kvar som grundbestämmelse. Kontoret kan dock konstatera att den blandning av regler som nu finns gör föreskriften otydlig. Det gäller främst att det inom gågatuområdet sedan tidigare finns en zon där motorfordonstrafik endast är tillåten mellan kl 06 och 11. I övriga delar är behörig trafik tillåten hela dygnet. Dessutom ger den bibehållna parkeringen på exempelvis Stora och Lilla Nygatan en otydlig bild av vad som gäller där.

Inom den zon där motorfordonstrafik är förbjuden mellan kl 11 och 06 är taxitrafik undantagen från förbudet. Skälet till detta är att personer med rörelsehinder alltid skulle få hjälp att komma till sin målpunkt. Det har inkommit många klagomål på att taxibilar förekommer av många andra skäl såsom hämtning och lämning vid restauranger, varutransporter mm.

Boende inom denna zon har sedan 2001 fått möjlighet att på ett enkelt sätt per telefon söka dispens från förbudet för att köra hem tyngre varor. Denna möjlighet har nyttjats i allt högre grad. 2001 beviljades ca 100 dispenser per månad och nu är det ca 400 dispenser per månad.

Kontoret har nyligen genomfört en trafikräkning vid fem av de större infarterna till Gamla Stan. Räkningen har omfattat personbilar, taxibilar och lastbilar, kortare resp längre än 8 m. Fordon längre än 8 m får inte köra in i Gamla Stan. Två av mätpunkterna är vid Stora Nygatans båda infarter. Trafiken där verkar vara ganska jämnt fördelad dagtid med större andel lastbilar på förmiddagen. Av 140 räknade lastbilar var 5 längre än 8 m. Totalt sett har trafikmängden vid Stora Nygatans infart minskat från ca 2000 fordon/dygn till ca 1500 ford/dygn sedan slutet av nittiotalet. Övriga tre räkningspunkter är vid infarter till den tidsbegränsade zonen. Motsvarande punkter räknades 1999, drygt ett år efter zonens införande. Den nya räkningen visar en viss nedgång av den totala trafiken. Andelen som kör på otillåten tid har dock ökat något även om de i mängd räknat har minskat. Antalet taxibilar verkar vara oförändrat.

Vad gäller efterlevnaden av gågatuföreskriftens regler vad gäller körsätt dvs att fordonstrafik skall hålla sk gångfart och ge gående företräde kan kontoret konstatera den är dålig främst på Stora Nygatan. Samma erfarenheter har kontoret på andra gågatudelar såsom Drottninggatan, Nybrogatan och Götgatsbacken. Information om gågatureglerna har på olika sätt förts ut. I samband med genomförandet av Götgatsbackens gågatubestämmelse i slutet av förra året fick reglerna stor uppmärksamhet. Polisens bristande resurser att på plats informera och övervaka att reglerna efterlevs är en bidragande orsak till att många fordonsförare inte respekterar dessa.

Trafikkontorets förslag

För att göra trafikreglerna i Gamla Stan enklare och förhoppningsvis få bättre respekt för dessa föreslår kontoret en enda zon med gågatubestämmelse. Inom denna zon skall motorfordonstrafik vara förbjuden mellan kl 11-06 alla dagar med undantag för transport av rörelsehindrad samt dispenstrafik. Det innebär att all parkering inom zonen måste tas bort förutom handikapparkering. För att bibehålla viss parkering i utkanten av Gamla Stan föreslås att Munkbrogatan och Kornhamnstorg inte kommer att ingå i zonen. Även Storkyrkobrinken och Slottsbacken bör hållas utanför zonen eftersom där finns målpunkter som förutsätter trafik hela dagen. Det torde dock inte medföra några större olägenheter för de gående eftersom fordonstrafiken på dessa yttre delar av Gamla Stan är måttlig och vars utformning inte lockar till höga hastigheter. På Munkbrogatan har nyligen tillkommit en upphöjd passage i samband med Mälartorget ombyggnad som ytterligare sänker fordonshastigheten.

Gågatuzon med tidsbegränsad fordonstrafik föreslås inom området som begränsas av Skeppsbron-Slussplan-Kornhamnstorg-Munkbrogatan-Munkbroleden-Riddarhustorget-Storkyrkobrinken-Högvaktsterrassen-Slottsbacken. I princip alla infarter till denna zon skall ha en förbjuden gångbana som tydliggör zonen. Så är situationen redan vid Skeppsbron. Vid ett par infarter kan det vara svårt att åstadkomma på ett naturligt sätt. Det innebär också att körbanan vid Kornhamnstorg mellan utfarten mot Munkbroleden och infarten till Järntorget kan ersättas med en upphöjd gångbana. Zonen skall ytterligare förtydligas genom att de vägmärken som visar "Gågata" sättes på bågar vid de större infarterna. Vid de mindre infarterna medger inte utrymmet annat en stolpplacering. Föreslagna åtgärder ger följande större konsekvenser.

Parkering

Förslaget förutsätter att nuvarande parkeringsplatser på Stora och Lilla Nygatan samt på Stora Gråmunkegränd tas bort eftersom den tillåtna tiden för motorfordonstrafik blir starkt begränsad. Det i sin tur tydliggör gågatubestämmelsen avsevärt och underlättar tillgängligheten för varuleveranser. Idag tvingas ofta varubilar stanna mitt i gatan med blockering som följd. Det medför dock ett bortfall på ca 60 parkeringsplatser av de ca 350 som finns i anslutning till Gamla Stan. Sedan en tid har dock de med boendetillstånd i Gamla Stan möjlighet att parkera i hela innerstan. Genom att Munkbrogatan och Kornhamnstorg hålls utanför zonen kan dock ca 50 platser bibehållas. Det rör sig huvudsakligen om Munkbrogatans vinkelparkering. Slopandet av parkeringsplatser medför för övrigt att möjligheten till parkering med nyttoparkeringstillstånd försvåras ytterligare i Gamla Stan

Taxitrafik

Nuvarande generella undantag för taxi att trafikera hela dygnet föreslås att ersättas med ett undantaget "Gäller ej transport av rörelsehindrad". Det innebär att alla som transporterar en person med rörelsehinder har rätt att köra även under bilfri tid. Taxitrafik för övrig person- eller godstransport blir då inte tillåten mellan kl 11 och 06. Det föreslagna zonområdet gör att taxizonen vid Kornhamnstorg kan vara kvar.

Kostnad

Kostnaden för att utföra förbjudna gångbanor och omskyltning kan uppskatta till 600 000 kr.

SLUT